

Petr Lang, 415043

Dubový hrdina

V dalekém kraji mezi kopci byla vesnice. Kolem voněly louky, údolím se klikatila říčka a v hustých lesích čekala na setmění divoká zvěř. Lidé se tu měli dobře, jen jedině jim nedalo klidně spát. Vesnici terorizoval drak. Kde přebýval, kde měl své doupe, nikdo nevěděl. Možná někde blízko, možná daleko, možná vůbec ne na zemi.

Každý rok se právě jemu přičítala kdejaká pohroma - podupaná pole, zničené chalupy, ztracené děti...

Na kraji vesnice byl domek, ve kterém žil tesař se svou ženou. Měli jednoho syna. Nikdo mu neřekl jinak než Kim. Kim byl šikovný – stíhal pomáhat doma i toulal se v okolí. Lesy kolem vesnice znal moc dobře, neztratil by se v nich ani potmě. Jen do jednoho mu zakazovali chodit. Do temného lesa u skal. Říkalo se, že právě tady ve skalách možná sídlí hrozný drak. V posledních letech jej však Kim ani nikdo jiný neviděl.

Každé jaro se odehrávala ve vesnici velká slavnost, při které Rada starších vždy vybrala jednoho mladíka z vesnice k udobření zlého draka. Rada starších vyhlásila jméno. Pro vybraného mladíka to byla velká čest, stejně i pro jeho rodinu. Celou noc se pak oslavovalo, pilo, tančilo až do rozbřesku. Mladíka, kterého ještě v noci vyprovodili k lesu darovat drakovi, už nikdy nikdo neviděl. Stal se hrdinou. Jeho tvář byla pak navždy vyryta do kmene dubu, ke kterému ho všichni vesničané přicházeli uctívat. Za vesnicí už byla celá alej dubových hrdinů. Když toho roku nastal večer jarní oslavy, připravoval se na ni i Kim. Matka jej políbila a popřála mu štěstí. Když zapadlo slunko za obzor, muzika začala hrát, víno teklo proudem. Mladíci sepnutí v pevný kruh tančili divoce okolo ohně. Kolem půlnoci vystoupil stařešina. Plameny mu osvětlovaly tvář, když prohlásil, že vesnici toto jaro zachrání Kim. V Kimovi to škusblo. Nic takového nečekal. Dostal na hlavu věnec z březových větviček. Myslel na to, jak má rád svoji rodinu, lesy, louky, slunko. Nebude mu to všechno chybět? Chtěl se stát mlčenlivým hrdinou v dubové aleji? Když ho vyprovodili k lesu a on zůstal sám. Chvilí čekal, a pak se tajně vrátil nazpět do vesnice. Vkradl se do otcovy dílny, vzal velkou sekeru a zmizel zase v lese. Do rána se na dalším dubu objevila Kimova tvář. Byl překrásný. Vypadal jako opravdový hrdina. Jeho rodiče jako první přinesli do dubové aleje dary a květiny. Byli na Kima pyšní. Ostatní jim blahopřáli, že právě jejich syn se stal hrdinou, který svou obětí zachránil celou vesnici.

Za několik dní se v noci na náměstí objevila postava mladíka. Byl vyhublý a zbědovaný. Měl v ruce sekeru a šel přímo k Radě starších. Lidé na něj zírali a byli zmatení. Pak někdo v mladíkovi poznal Kima. Lidé nemohli uvěřit svým očím. „To je Kim? Co tu dělá? Co s námi bude? Drak se jistě pomstí a potkájí nás mnohem horší pohromy!“

Ale Kim se usmíval: „Drak se nepomstí!¹ Zabil jsem ho.“ „Zabil? Ty jsi zabil draka? To není možné“ Rada starších se sešla a radila se, co bude dál. Věc byla vážná, museli rozhodnout, co udělají s Kimem. Hlavní stařešina pak celé vesnici ohlásil: ^{2,3,4} „Přijmout Kima za hrdinu je nebezpečné. Nabouralo by to tradici celé vesnice. Hrdinové, jako je Kim, jsou nevyzpytatelní. Teď jej nepotřebujeme.“ A co Kim? Ten zmizel ještě téhož dne. Říkalo se, že se možná utopil v bažinách, že jej možná roztrhala divoká zvěř. Kdo ví. Drak se už však nikdy neobjevil a postupem času se na něj zapomnělo stejně jako na Kima. Dubové idoly však zůstaly v aleji stát ještě dlouhá léta. Lidé je však uctívali méně a méně, až jednoho dne k nim přestali chodit úplně. Alej zarostla a tváře hrdinů zčernaly k nepoznání.

---

¹ ALT1: „Žádný totiž neexistuje. Pohledal jsem celý les, ale po draku ani stopa.“ Kim byl za svoje rouhání (rouháním je zde myšleno to, že Kim narušil pojmový aparát, kterým byl udržován symbolický svět společnosti koherentní a smysluplný) exemplárně potrestán na základě neslučitelnosti jeho tvrzení s dosavadními tradicemi.

² ALT2: „Jestliže si Kime opravdu draka zabil, je nezbytné předložit důkaz. Pakliže své tvrzení nebudeš schopen podložit - například přinesením dračí šupiny -, budeme tě muset exemplárně potrestat, jelikož tvá lež ohrožuje život celého našeho společenství.“

³ ALT3: „Kime jsi hrdina, zasloužíš si zvláštních poct.“ Zvláštních poct si ale Kim neužíval dlouho. Za pár týdnů se totiž opět ztratilo pár dětí a některá pole byla zpuštěna způsobem, který naznačoval, že s drakem není definitivní „amen“. Kim byl proto vyobcován.

⁴ ALT4: „Kime jsi hrdina, zasloužíš si zvláštních poct.“ Za nedlouho ale bylo z neznámých důvodů zničeno několik chalup. Mezi lidmi tak vyvstala otázka, zdali Kim o zabítí draka nelhal. Rada starších se proto dotázala Kima, jak je to možné, že i po smrti draka mohlo dojít k takové pohromě. Kim, který oplýval značnou dávkou důvtipu a nezvyklé vychytralosti, naznačil, že za to zcela jistě může nějaký jiný drak.

Dva nápadníci (búrská bajka)

Část 1

Jeden náčelník měl krásnou dceru a ta se jmenovala Sangba. Každému se líbila, ale ze všech nejvíc po ní toužili dva mladíci, kteří se jmenovali Njila a Sefu. Každý z nich šel za náčelníkem a žádal o Sangbinu ruku. Sangba na to neříkala nic a náčelník nevěděl, kterému ji má dát za ženu. Nakonec si oba mladíky zavolal a řekl jim: „Nemohu se rozhodnout, který z vás by byl pro Sangbu lepším manželem. Myslím si však, že by si měla vzít dobrého lovce. Tak tedy jděte do lesa a snažte se ulovit živou antilopu. Kdo z vás ji chytí a přivede sem, bude zajisté dobrý lovec a může se oženit se Sangbou.“

Část 2

Mladíci ho poslechli a odešli do lesa. Ale to víte, chytit živou antilopu, to není jen tak. Zkoušeli to všelijak, ale zbytečně, po kterém šli, pokaždé uteklo. „Tohle nemá smysl,“ řekl po řadě marných pokusů starší a rozvášněný Sefu. „Budu se honit za zvěří jako blázen a ona mi pokaždé uteče.“ A tak se raději posadil na strom a ve stínu pěkně odpočíval.

Ani Njila dlouho neměl úspěch, ale stále si říkal, že jednou se to přece musí podařit. To by tak hrálo, abych tu živou antilopu nechytit, myslel si. Umínil si, že stůj co stůj vytrvá a získá krásnou Sangbu za manželku. Neznal chvíli oddechu a pořád přebíhal z místa na místo, až opravdu jednou živou antilopu chytil. Svázal ji a vítězoslavně ji přivedl k náčelníkovi. Dostavil se i Sefu, ale s prázdnou.

Část 3

A teď si určitě myslíte, že ten náčelník měl snadné rozhodování. Chtěl pro Sangbu dobrého lovce. A Njila se náležitě osvědčil. Jenže náčelník ještě váhal, komu má dceru dát. Svolal proto radu kmenových starších a řekl jim: „Mám pro svou dceru Sangbu dva nápadníky. Řekl jsem jim, ať jdou do lesa a pokusí se chytit živou antilopu. Poslechli mě, šli do lesa a snažili se ji ulovit. Jeden z nich – Sefu – věděl, jak je to nesnadné, a tak svého úsilí po čase zanechal a vrátil se s nepořízenou. Ten druhý – Njila – byl odhodlán ulovit živou antilopu za každou cenu, i kdyby si za ní měl nohy uběhat. Neznal chvíli odpočinku. Honil se za antilopami tak dlouho, až jednu chytil živou. Máte ji tu před sebou. Víte, že ten, kdo si vezme Sangbu za ženu, bude po mně novým náčelníkem. A protože jsem už starý, musíte vy, starší mého kmene, rozhodnout, který z těchto dvou nápadníků Sangbu dostane: Njila nebo Sefu?“

Část 4

Starší se dlouho radili. Hovořili o tom, že Njila má pevnou vůli, že Sangbu nesmírně miluje a že musel vynaložit obrovské úsilí, než chytil živou antilopu. Hovořili o tom, že Sefu po prvních nezdarech přestal honit antilopu, jako by mu méně záleželo na tom, stane-li se Sangba jeho ženou. Nakonec po té dlouhé poradě starší Njilovi řekli, že je velmi odhodlaný, že je schopen všeho. Že když si postaví hlavu, nikdo s ním nehne. Takový muž, prohlásili starší, by asi Sangbu bil. Naproti tomu Sefu je povolnější, neprosazuje tolik svou vůli za všech okolností, a bude tedy dbát rad, které mu jako budoucímu náčelníkovi bude dávat rada starších. A protože bude mírnější i vůči Sangbě, starší rozhodli, aby si ji vzal.

- Sangba se nerozhoduje sama, koho chce za muže; rozhoduje za ní otec -> to v našich krajinách není zcela běžné
- Sangba ani vlastně nejeví zájem vyjádřit svůj názor na to, kdo by pro ni byl vhodnějším manželem, i když příběh implikuje to, že se náčelník o názor své dcery zajímal -> ani takové chování budoucí nevěsty není v naší kultuře standardní
- náčelník chce rozhodnout o budoucím manželi Sangby na základě loveckých schopností uchazečů o ruku -> jedná se asi o velmi rovnostářskou společnost, že náčelník nezvažuje i jiná kritéria pro výběr ženicha (např. něco jako socioekonomický status uchazečů)
- náčelník v dané společnosti je něco jako prezident v ČR, který má spíše (alespoň podle Ústavy) symbolickou funkci, jelikož je zřejmé, že svá rozhodnutí nechává prověřit kontrolním orgánem – kmenová rada starších
- starší rozhodli pro Sefua z ryze sobecko-pragmatických důvodů; předpokládají totiž, že Sefu bude manipulovatelnější náčelník, a tak pravděpodobně získá kmenová rada starších větší možnost zasahovat do dění v dané společnosti; svůj výběr rada ukázkovým způsobem legitimizovala prohlášením, že Njila má sklony být agresivní a nebezpečný -> politka par excellence